

Звіт
результатів самооцінювання за напрямком
«Система оцінювання здобувачів освіти» у 2024-2025 н.р.

I. Наявність системи оцінювання результатів навчання учнів/учениць, яка забезпечує справедливе, неупереджене, об'єктивне та добросчесне оцінювання

Оцінювання результатів навчання учнів у закладі здійснюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17), наказу МОН України №371 від 05.05.2008 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0371290-08#Text>), наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-11#Text>), наказу МОН України від 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13/stru>),

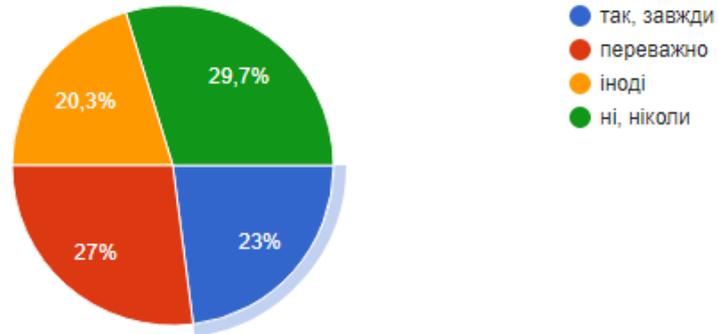
Критерії, інструменти оцінювання, прописані у освітній програмі, оприлюднені на вебсайті закладу та на інформаційних стендах у навчальних кабінетах.

Учителі інформують учнів про критерії оцінювання, правила та процедури оцінювання на початку навчального року, перед вивченням кожної теми знайомлять учнів з адаптованими до цієї теми критеріями, виконанням окремих видів навчальних робіт, розміщують роздаткові інформаційні матеріали, за потреби надають індивідуальні роз'яснення. Класні керівники інформують батьків на батьківських зборах, в батьківських групах та при особистих зустрічах. Проведене опитування засвідчило, що переважна більшість учнів (61,3%) і батьків, ознайомлені з критеріями, правилами і процедурами оцінювання.

19. Ви отримуєте інформацію про критерії, правила оцінювання навчальних досягнень?

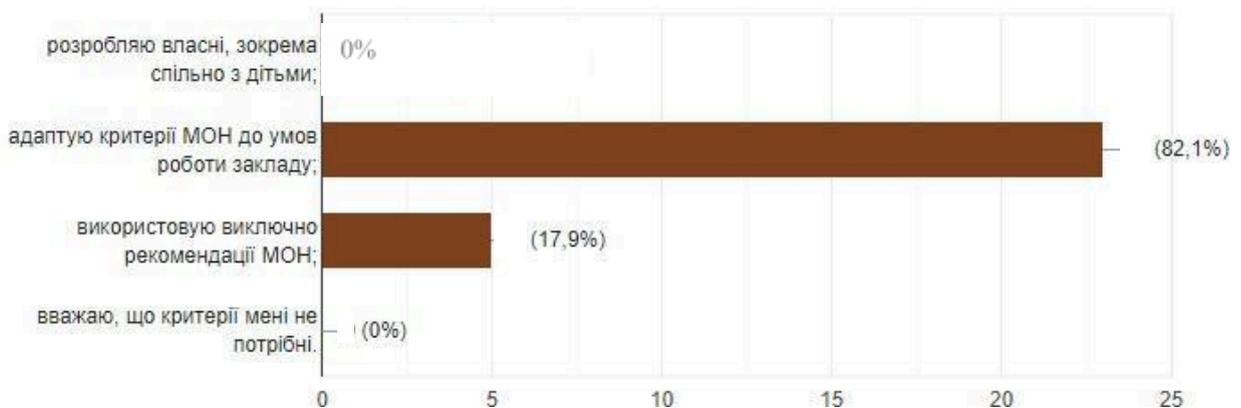

6. Ви отримуєте інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів?

За результатами анкетування 82,1% педагогів адаптують критерії оцінювання МОНУ до навчальних дисциплін, які викладають, 17,9% – використовують їх виключно у відповідності до рекомендацій МОНУ.

8. Які критерії оцінювання Ви використовуєте для предмета (предметів), які викладаєте?

II. Систематичне відстеження результатів навчання кожного учня та надання йому (за потреби) підтримки в освітньому процесі

Експертами робочої групи відмічено методичну роботу закладу щодо реалізації компетентнісного підходу через оцінювання. 23.11.2024 проведено вчителям закладу, методичний інтенсив «Компетентісний урок як інструмент НУШ». Компетентісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво-необхідних знань і умінь учнів. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результату освітньої діяльності здобувачів освіти як складової освітнього процесу. Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня. Результати освітньої діяльності учнів, на всіх етапах освітнього процесу, не обмежуються знаннями, уміннями, навичками. Метою навчання є сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з

урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

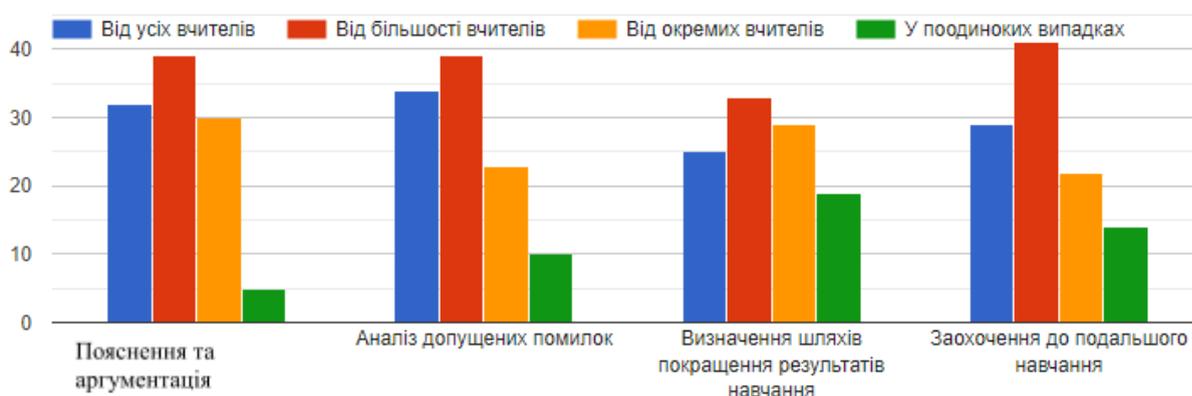
За результатами опитування та спостереження за навчальними заняттями можна зробити висновок, що система оцінювання в школі ґрунтується на компетентнісному підході, на формуванні відповідальності в учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання в освітній діяльності, зростанні вимог до своєї навчальних досягнень. Вчителі надають учням час на обдумування відповіді та супроводять відповідь учня уточнюючими запитаннями, переважна більшість з них забезпечують зворотний зв'язок щодо якості виконання завдань, добирають завдання та домашні роботи, які спрямовані на оволодіння ключовими компетентностями:

- 1) вільного володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатності спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математичній компетентності, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційності, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічній компетентності, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційній компетентності, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчанню впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянській та соціальній компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурній компетентності, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

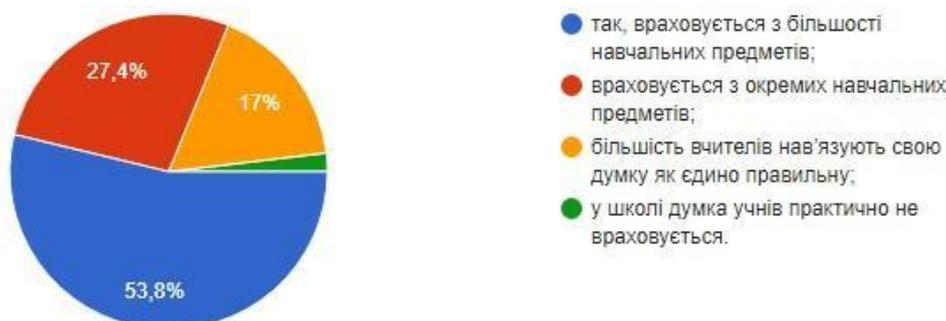
11) підприємливості та фінансовій грамотності, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

23. В яких формах Ви зазвичай отримуєте зворотний зв'язок від вчителів щодо Вашого навчання?

Під час спостережень за навчальними заняттями встановлено, що 48% вчителів враховують при оцінюванні вміння учнів висловлювати власну думку, наводити аргументи, здатність працювати в команді, вміння працювати над спільними проектами. 60% вчителів надають можливість вибору рівня навчальних завдань і напрямів навчальної діяльності, 35% індивідуально аргументують виставлення рівня учням, тому 63% учнів та 68% батьків вважають результати оцінювання навчальних досягнень об'єктивним та справедливим, 30% опитаних учнів стверджують, що отримують пояснення щодо вимог та аргументацію лише на власне прохання. Водночас 2% учнів при опитуванні зазначили, що у ряді випадків їх оцінюють несправедливо та упереджено, а вчителі зрідка пояснюють вимоги до оцінювання.

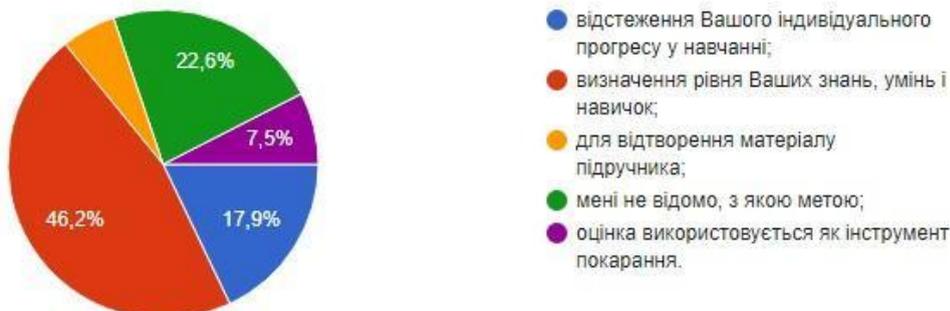
26. Ваша думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків?

78 % учнів усвідомлюють, що оцінка відстежує їх індивідуальний прогрес, водночас решта опитаних не усвідомлюють мотивуючу роль оцінювання, а 10% опитаних впевнені, що оцінка використовується як засіб покарання. Під час відвіданих навчальних занять частина

учнів не орієнтувалися в запропонованих критеріях оцінювання, що може свідчити про нерозуміння ними, як і за що їх оцінюють.

24. У школі оцінюють Ваші результати навчання з метою:

Однією із складових системи оцінювання здобувачів освіти у школі є система внутрішніх моніторингів, що передбачають не лише відстеження результатів навчальної діяльності кожного учня, а й заходи щодо їх коригування. Метою моніторингу є не оцінити учнів, а виявити проблеми та допомогти їх вирішити. Тому в аналізі його результатів найважливіше – це дані, що демонструють вплив різних факторів на успішність, які є основою для об'єктивніших і ефективніших рішень з підвищення якості освіти.

Керівництво школи та педагоги регулярно з'ясовують актуальну інформацію про результати навчання кожного учня й відстежують їхній навчальний прогрес. За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання учнів, визначаються чинники впливу на отриманий результат, ухвалюються рішення щодо їх коригування та відслідковується динаміка в показниках розвитку учнів.

Питання результативності освітніх досягнень учнів висвітлено в аналізі роботи закладу освіти за навчальний рік, педагогічній раді, протокол від 29.08.2024 №1, приймаються відповідні управлінські рішення. Результати моніторингів оприлюднюються на вебсайті закладу освіти.

Оцінювання якості знань здобувачів освіти закладу здійснюється відповідно до «Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1 —4- х класів», які в обов'язковому порядку розміщені на вебсторінці закладу, та які виходять із чинних нормативно-правових актів в освіті на даний період.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня, а не ступеня його невдач.

Види оцінювання навчальних досягнень учнів:

- формувальне;
- підсумкове.

Формувальне оцінювання має на меті підтримати навчальний поступ учнів;

формувати в дитини впевненість у собі, наголошуючи на її сильних сторонах, а не на помилках, діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;

підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів; запобігати побоюванням помилитися.

- Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей. Вчитель спільно з учнями розробляє й обговорює цілі уроку. Ціль має бути вимірною, щоб через оцінювання виміряти на якому рівні вона досягнута.

Створення ефективного зворотнього зв'язку, який має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим та своєчасним.

- Забезпечення активної участі учнів у процесі пізнання.

Для того щоб учень користувався отриманими знаннями він має їх вміти

застосовувати, перетворювати, розширювати, доповнювати, знаходити нові

зв'язки і співвідношення тощо. Це забезпечується використанням різноманітних

прийомів, форм і методів роботи з навчальним матеріалом.

- Ознайомлення учнів із критеріями оцінювання.

Обговорення з учнями критеріїв оцінювання робить процес оцінювання прозорим і зрозумілим для всіх суб'єктів освітнього процесу, та сприяє позитивному ставленню до самого процесу. Критерії оцінювання, розроблені для поточного оцінювання мають описувати те, що заявлено в навчальних цілях.

Учні слід ознайомити із ними до початку виконання завдання. Чим конкретніше сформульовані критерії оцінювання, тим зрозумілішою для учнів є діяльність щодо успішного виконання завдання.

- Забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія).

У процесі навчання першокласників важливе значення має становлення елементів рефлексії, спрямованих на спостереження своїх дій та дій однокласників, осмислення своїх суджень, дій, учинків з огляду на їх відповідність меті діяльності, оскільки початкові навички рефлексії як особистісного новоутворення у повному обсязі мають сформуватися тільки наприкінці молодшого шкільного віку.

- Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Формувальне оцінювання дає можливість вчителю відстежити процес поступу учня до навчальних цілей, корегування освітнього процесу на ранніх етапах, а учневі – усвідомлення відповідальності за самоосвіту.

Формувальне оцінювання оцінює процес навчання учнів, а не результат.

Оцінювання навчального поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває постійно. Невід'ємною частиною процесу оцінювання є формування здатності учнів самостійно оцінювати власний поступ.

Орієнтирами для спостереження та оцінювання є загальні та конкретні очікувані результати, які необхідні для організації спостереження за навчальним поступом учня/учениці; індивідуального обговорення навчального поступу учнів з батьками або особами, що їх замінюють. У 1-2 класах здійснюється вербальне оцінювання, у 3-4 – вербальне оцінювання за рівнями.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють).

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, діагностувальна робота, тестування).

При оцінюванні навчальних досягнень учнів вчителі враховують характеристику відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність; якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність; сформованість предметних умінь і навичок; рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо; досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези); самостійність оцінних суджень. Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну. Глибина знань-усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань. Гнучкість знань – уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих. Міцність знань – тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях. Повнота знань -кількість знань, визначених навчальною програмою.

. Системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших. Знання є складовою умінь учнів діяти. Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні. Навички – дії доведені до автоматизму у результаті виконання вправ

Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення. Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого – людей, явищ, природи, пізнання тощо.

Протягом останніх років, у закладі не відбувалися і не аналізувалися результати досліджень ДПА. Отримані дані розглядаються на засіданнях педагогічної ради, приймаються рішення щодо покращення результатів навчання учнів.

Спостереження за освітнім процесом, навчальними заняттями, проведені опитування показали, що усі педагогічні працівники прагнуть надати дієву допомогу учням, підтримують їх морально, створюють належні умови для здобуття освіти з урахуванням індивідуальних потреб здобувачів освіти.

72% учнів відмітили, що вчителі підтримують їх, вірять у їхні успіхи та можливості, поважають та допомагають. У ході опитування 65% учнів вказали, що усвідомлюють важливість відповідального ставлення до навчання у подальшому житті

18. Наскільки Ви погоджуєтеся з наступними твердженнями?

За результатами спостереження та анкетування виявлено, що педагогічні працівники надають підтримку здобувачам освіти в різних формах: індивідуальні консультації, дистанційні заняття, співпраця з батьками, підготовка до ДПА, використання освітніх ресурсів, сервісів, формування навичок аналізу, самоаналізу, індивідуальні завдання, допомога у підготовці до участі в учнівських олімпіадах, конкурсах тощо.

Учителі використовують та розробляють компетентнісні завдання для проведення оцінювання, застосовують формувальне оцінювання практику само- та взаємооцінювання. 56% вчителів застосовують прийоми формувального оцінювання. Таке оцінювання дозволяє вчителю: вибудувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів, оцінити або визначити досягнення дітей на кожному з етапів освітнього процесу, вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаровуванню, мотивувати учнів до прагнення здобути максимально можливі результати, виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, відсутність побоювання помилитися, переконання у своїх можливостях і здібностях, відстежити індивідуальний поступ учня. Оцінювання стає не лише інструментом визначення успішності учня, а й засобом навчання для вчителя.

30% педагогів постійно використовують самооцінювання та 25% взаємооцінювання учнів.

Відвідані заняття показали, що лише частина педагогів пропонували дітям різнорівневі завдання, спільно визначають цілі навчання, способи досягнення.

Школа сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до навчання: діє учнівське самоврядування, учні займаються волонтерством, беруть участь в акціях, різних заходах. Вчителі дають учням доручення, цінують їх допомогу, делегують повноваження.. 83% учнів відповідально ставиться до процесу навчання, отриманих доручень, правил та обов'язків у школі .

Таким чином, за результатами спостереження, вивчення документації та співбесід з педагогічними працівниками, учнями/ученицями та їхніми батьками стан системи оцінювання здобувачів освіти вважати таким, що здійснюється на достатньому рівні.

